

PARAGRAF BİLGİSİ

PARAGRAFIN YAPISI (BÖLÜMLERİ)

a) **Giriş Bölümü:** Giriş bölümü bir iki cümleden oluşur. Bu bölüm yargı bildirir. Ayrıntılara girmeden konu tanıtılır. Örneklere yer verilmez.

Cümleyi anlam ve yapı yönünden öncesine bağlayacak edatlara, bağlaçlara ve zamirlere bu bölümde kesinlikle yer verilmez. (ama, çünkü, yalnız, fakat, ne var ki, oysa, ne yazık ki...)

b) **Gelişme Bölümü:** Giriş cümlesiyle tanıtılan konu gelişme bölümünde açıklık kazanır ve iyice genişletilir. Bu bölüm çok cümleden oluşur. Konu ile ilgili örnekler verilir. Böylece düşünceye inandırıcılık kazandırılır. Konunun etkili bir şekilde anlatılması için benzetmelerden, karşılaştırmalardan vb. yararlanır. Paragrafın yardımcı düşünceleri genellikle bu bölümde bulunur.

c) **Sonuç Bölümü:** Paragrafın başında tanıtılan, örneklerle ve diğer düşüncelerle geliştirilen konunun bir sonuca bağlandığı bölümdür. Genellikle bir iki cümleden oluşur. Çoğu zaman ana düşüncenin bu bölümde verildiği görülmektedir.

PARAGRAFTA KONU (İÇERİK)

Üzerinde durulan, hakkında yazı yazılan, söz söylenen, her türlü kavramdır. Her yazının bir konusu vardır. Her şey konu olabilir. Yaşam sevinci, köyden kente göç, dil yanlışları, ölüm, yalnızlık, dostluk, vatan sevgisi, hasret en çok işlenen konulardır.

Yazar bu parçada ne anlatıyor?

Bu yazıda nelerden bahsediliyor?

Gibi soru kalıpları bize "konu"yu verir.

ANA FİKİR (ANA DÜŞÜNCE)

Bir yazının yazılmasına neden olan ve yazının özünü oluşturan düşünce ana düşüncedir. Buna sanatçının okuyucuya vermek istediği mesaj da denebilir. Ana düşünce paragrafta bir cümle halinde verilebileceği gibi parçanın bütününe de serpiştirilebilir.

Şiirlerde ana düşünce yerine "tema" denir.

Yazar bu yazıyı niye yazmış?

Yazarın vermek istediği mesaj nedir?

Bu paragrafta vurgulanmak istenen düşünce nedir?

Gibi soru kalıpları bize "ana düşünce"yi verir.

YARDIMCI (YAN) DÜŞÜNCELER

Her paragraf bir ana düşünce üzerine kurulur. Bu düşüncenin anlaşılır ve inandırıcı kılınması için de yardımcı düşüncelere ihtiyaç vardır. Yardımcı düşünceler ana düşünceyi örnekler, açıklar ve destekler. Böylece verilmek istenen mesaj okuyucunun zihninde somutlaştırılmış olur. Bir paragrafta birden fazla yardımcı düşünce vardır.

Genellikle gelişme bölümünde bulunur.

Bu paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir/değinilmemiştir?

Bu paragraftan aşağıdakilerden hangisine ulaşılır/ulaşamaz?

Bu paragrafta aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir/edilmemiştir?

Gibi soru kalıpları bize "yardımcı düşünce"yi bulmada yardımcı olur.

PARAGRAFTA BAŞLIK

Bir yazının başlığı, o yazıda anlatılan konunun, vurgulanmak istenen ana düşüncenin en kısa, yalın ve açık biçimidir. Bir paragrafın başlığı bulunurken öncelikle o yazının ne anlattığı belirlenmelidir. Başlık genellikle tek bazen iki veya üç sözcükten oluşur. Hatta konuyu oluşturan sözcükler çoğunlukla başlık yerine de geçer.